

Lupa odottaa hyvää – Etelä-Pohjanmaan matkailubarometri 2021

19.5.2022

Matkailubarometri sai hyvän vastaanoton matkailu- ja palvelualan yrittäjiltä, sillä ensimmäistä kertaa toteutettuun tiedonkeruuseen vastasi 81 yrittäjää. Barometrilla kuvataan eteläpohjalaista matkailutoimialaa sekä kartoitetaan yrittäjien näkemyksiä ja suhtautumista lähitulevaisuuteen. Tulokseksi saatiin tilannekuva maakunnan matkailualan yritysten työllistävyydestä, matkailutoiminnasta syntyvästä liikevaihdosta ja liiketoiminnan kannattavuudesta sekä investointi- ja kehittämishalukkuudesta ja tulevaisuuden näkymistä. Tiedonkeruu toteutettiin loka-marraskuussa 2021. Pääosin tarkastelujakso oli syyskuusta 2021 syyskuuhun 2021 ja vastaavasti tulevaisuutta tarkasteltaessa syyskuusta 2021 syyskuuhun 2022. Selvitys toteutettiin verkkokyselynä ja vastaajia oli kaikista eteläpohjalaisista kunnista, eniten Seinäjoelta (21 % vastauksista) ja Ähtäristä (11 %). Kaikki matkailuun liittyvät toimialat olivat edustettuina ja suurin osa vastanneista valitsi vähintään kaksi toimialaa, mikä onkin matkailutoimialalle tyypillistä. Eniten vastaajia oli majoitus- ja ravitsemisalalta. Matkailu oli yrityksen ainoa toimiala 33 % vastaajissa. Noin kolmannes kertoi harjoittavansa matkailua pääelinkeinona. Matkailun lisäksi yrityksissä harjoitetaan esimerkiksi maa- ja metsätaloutta, kasvinviljelyä ja elintarvikejalostusta. Työllistävyys vaihtelee keskimäärin välillä 0,25–250 henkilötyövuotta. Matkailua pääelinkeinona harjoittavien yritysten osalta matkailuliiketoiminta työllistää keskimäärin 21 henkilöä ja sivuelinkeinona harjoittavien osalta 13 henkilöä. Suurin osa on osa-aikaisesti työllistettyjä. Tarkasteltaessa liikevaihdon kehittymistä suurimalla osalla vastaajissa muutosta oli tapahtunut 11–50 % välillä. Tämä päti niin liikevaihtoa kasvattaneisiin yrityksiin kuin myös yrityksiin, joilla liikevaihto oli pienentynyt. Liikevaihtoa kasvattaneilla yrityksillä keskimääräinen kasvu oli 28 % ja niillä yrityksillä, joilla liikevaihto oli pienentynyt, keskimääräinen lasku oli 37 %. Selkeästi useammilla matkailua pääelinkeinona harjoittavilla yrityksillä (59 %) liikevaihto oli kasvanut verrattuna matkailua sivuelinkeinona harjoittaviin yrityksiin (15 %). Noin kolmanneksella molemmista vastaajaryhmistä liikevaihto oli pienentynyt. Sekä kasvun että laskun syiksi vastaajat kertoivat yleisimmin koronapandemian. Koronan seurauksena kotimaan matkailun suosio kasvoi,

mutta myös laski kysyntää ryhmämyyntiä harjoittavien yritysten kohdalla. Liikevaihto laski myös tapahtumien ja erilaisten tilaisuuksien peruuntumisen seurauksena. Kysyttäessä kuinka paljon yritykset olivat investoineet matkailuliiketoimintaan ajanjaksolla 9/2020–9/2021 verrattuna vuotta aikaisempaa ajanjaksoon, 53 % vastaajista ilmoitti investoineensa jonkin verran enemmän tai suurin piirtein saman verran. Yrityksissä oli investoitu uudis- ja korjausrakentamiseen, kalusto- ja laitehankintoihin, osaamisen lisäämiseen sekä uusien palveluiden ja tuotteiden lanseeraamiseen. Myös uusia kiinteistöjä oli ostettu, avattu uusia matkailukohteita ja yksiköitä. Kysyttäessä aikomusta investoida seuraavan 12 kuukauden aikana (9/2021–9/2022), yli puolet yrityksistä arvioi investoivansa joko suurin piirtein saman verran (38 %), jonkin verran enemmän (10 %) tai huomattavasti enemmän (10 %).

Yritysten arviot ja odotukset tulevaisuuden suhteen näyttävät positiivisilta

Arvioinnin kohteena olivat yritysten liikevaihto, henkilöstömäärä ja kokonaistilanne sekä kotimaisten ja ulkomaalaisten matkailijoiden lukumäärät. Tarkastelujakso oli 9/2021–9/2022 verrattuna aiempaan 12 kk ajanjaksoon. Vastaajista vain 4–9 % arvioi odotusten olevan huonompia kaikkien tarkastelukohteiden osalta. Yli puolet odottaa liikevaihdon (56 %) ja kokonaistilanteen (51 %) olevan parempi ja suurin osa arvioi henkilöstömäärän pysyvän ennallaan. Kysyttäessä mahdollisia muutosodotuksia seuraavalle kolmen vuoden ajalle, vastaajista 43 % odottaa toiminnan jatkuvan ennallaan ja 23 % uskoo myös laajentavan yritystoimintaansa. Vastaajista 28 % arvioi yrityksen tiloja remontoitavan tai uudistettavan, 22 % uskoo yhteistyöverkoston kehittämiseen muiden yritysten kanssa ja 20 % arvioi palveluvalikoiman kasvavan sekä palkkaavansa lisähenkilöstöä. Negatiivisia vaikutuksia ei odotettu juuri lainkaan tapahtuvaksi eli yritystoiminnan loppumista tai supistumista.

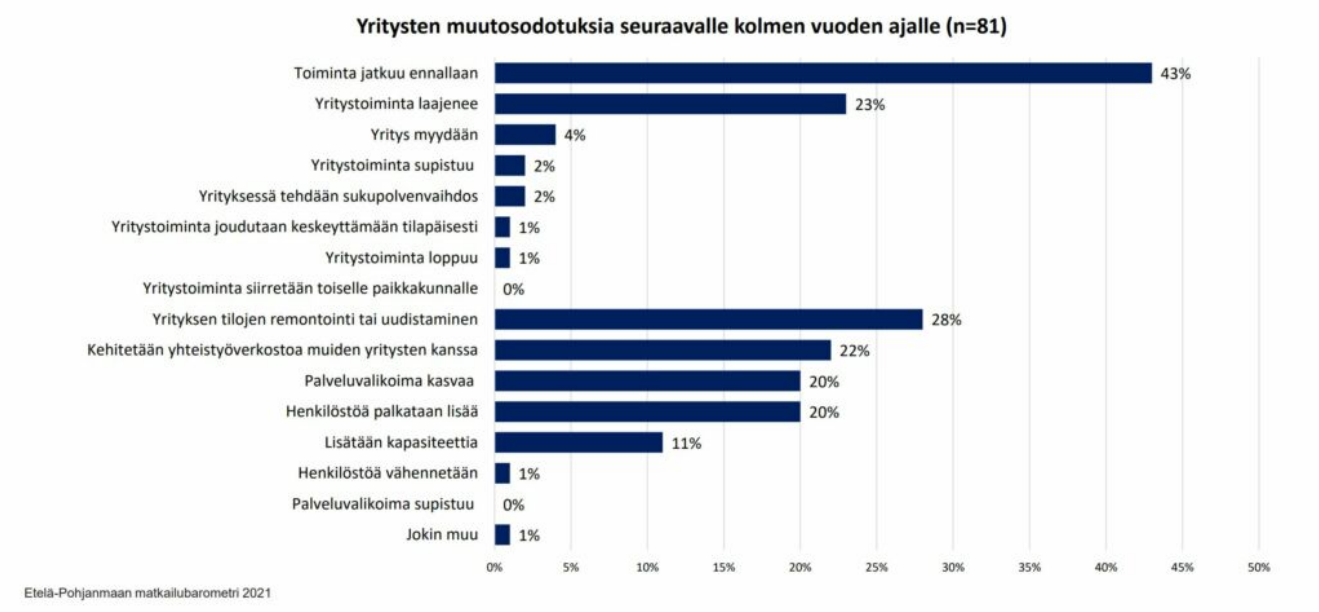

Kuvio 1. Yritysten muutosodotuksia seuraavalle kolmen vuoden ajalle.

Yrityksistä 48 % ilmoitti tavoittelevansa kohtalaista kasvua, jolloin liikevaihdon kasvutavoite on vähintään 10 %. Vastaajista 36 % arvioi säilyttävänsä nykyisen markkina-aseman, jolloin liikevaihdon vuosittainen kasvu on

joitakin prosentteja. Voimakkaasti kasvuhaluisia yrityksiä vastaajista oli 6 %, jolloin kasvutavoite on vähintään 30 % vuodessa. Vastaajista 10 % ilmoitti, ettei yrityksellä ole kasvutavoitteita.

Kiitos yrittäjille – arvokasta tietoa myös jatkossa

Hanketyöllä suunniteltu ja toteutettu matkailubarometri jää pysyväksi työkaluksi eli selvitys toteutetaan vuosittain. Säännöllinen toteutus antaa arvokasta vertailutietoa, jolla voidaan seurata eteläpohjalaisen matkailutoimialan kehittymistä. Barometri toteuttaa myös Etelä-Pohjanmaan matkailustrategiaa osana tiedolla johtamisen kokonaisuutta. Barometrissa oli mukana myös niin sanottu ajankohtaisosio, joka vaihtelee vuosittain. Nyt tehdyssä selvityksessä kysyttiin koronapandemian vaikutuksista yrityksiin. Nyt toteutetussa matkailubarometrissa oli lähes 30 kysymystä, eli siihen vastaaminen vaati vastaajalta jonkin verran aikaa ja vaivaa. Lämpimät kiitokset kaikille matkailubarometriin vastanneille. Toivottavasti hyvä vastausmäärä (81) kannustaa jatkossa vielä lisää yrityksiä osallistumaan. Alueelta kerätty matkailutieto hyödyttää aina myös yrittäjää itseään. Yritys voi peilata tuloksia omaan liiketoimintaansa, saa yleiskuvaa toimialasta sekä millaisia odotuksia ja aikomuksia muilla yrityksillä on. Koko raportti, Etelä-Pohjanmaan matkailubarometri 2021, on luettavissa https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022040627404 . Matkailubarometri laadittiin yhteistyössä Kohti digitalisoituvaa matkailun ekosysteemiä Etelä-Pohjanmaalla ja Guide – Tiedolla kestävää matkailua -hankkeiden kanssa. Tämä artikkeli on osa Guide – Tiedolla kestävää matkailua -hanketta, jonka rahoittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Manner-Suomen maaseudun kehittämisen maaseuturahastosta. Hankeaika on 1.12.2020-31.12.2022. Lue lisää hankkeesta täältä**Elina Järvinen**
projektipäällikkö
SeAMKPuh. 040 868 0610, elina.jarvinen@app-staging.seamk.hion.dev